

รายงานการอภิปราย

Community Forestry Promotes Rural Poverty Reduction
for Countries in the Lancang-Mekong Region

ณ มนฑลยูนนาน ประเทศ สาธารณรัฐประชาชนจีน

กรมป่าไม้

คำนำ

การอบรมเรื่องวิธีการลดความยากจนของชุมชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ป่าไม้ของประเทศไทยและภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงนั้น ได้รับการสนับสนุนและดำเนินการโดย สถาบันด้านการป่าไม้และทุ่งหญ้า National Academy of Forestry and Grassland Administration (NAFGA) ภายใต้ องค์การป่าไม้และทุ่งหญ้าของประเทศไทย the National Forestry and Grassland Administration of China (NFGA) จัดขึ้นระหว่างวันที่ 18 พฤษภาคม 2561 ถึงวันที่ 27 พฤษภาคม 2561 ณ เมืองผู้เอ่อร์ มณฑลยูนนาน โดยมีผู้เข้าร่วมอบรมทั้งหมด 50 คน จาก 6 ประเทศ ได้แก่ สาธารณรัฐประชาชนจีน ประเทศไทย ประเทศไทยกัมพูชา สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ซึ่งการอบรมดังกล่าวเป็นการถ่ายทอดและแบ่งปันประสบการณ์ของแต่ละประเทศ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างความร่วมมือสำหรับการพัฒนาชุมชนที่อาศัยอยู่ในอินทรรุกันดารและแนวเขตป่าไม้ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ลดปัญหาความยากจน สร้างรายได้จากการประกอบอาชีพที่มั่นคง

กรมป่าไม้ ในนามตัวแทนของประเทศไทย เป็นหน่วยงานที่มีภารกิจรับผิดชอบด้านการป้องกันรักษาป่า การควบคุมดูแลการกระทำผิดในพื้นที่ป่าไม้ตามระเบียบกฎหมายป่าไม้ การส่งเสริมชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการปลูกป่า การปลูกสร้างสวนป่าเชิงเศรษฐกิจ การจัดการป่าชุมชน และการบริหารจัดการที่ดินป่าไม้ จึงเป็นโอกาสอันดีที่ได้ไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์จากประเทศเพื่อนบ้านและภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงในด้านการบริหารจัดการป่าไม้และชุมชนในเขตพื้นที่ป่า รวมทั้งรูปแบบการจัดการป่าไม้เพื่อลดปัญหาความยากจนของชุมชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ป่าไม้ของสาธารณรัฐประชาชนจีนแล้ว จะสามารถนำสิ่งที่ได้นั้นมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการพื้นที่ป่าไม้ และการจัดการชุมชนตามบริบทประเทศไทยเพื่อกระทำในภาพรวมได้

คณะกรรมการจัดทำหัวข้อดังนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้ที่ต้องการศึกษาข้อมูล วิธีการบริหารจัดการป่าไม้ร่วมกับชุมชน ตั้งแต่กระบวนการกำหนดนโยบาย การค้นคว้าวิจัยและต่อยอด การสนับสนุนของรัฐบาลอย่างจริงจัง เพื่อให้ชุมชนและป่าไม้อยู่ร่วมกันได้อย่างสมดุล เอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกันระหว่างชุมชน ป่าไม้ และสิ่งแวดล้อมในระยะยาวอย่างยั่งยืนสืบไป

คณะกรรมการจัดทำ

แนะนำหน่วยงาน

National Academy of Forestry and Grassland Administration (NAFGA) คือสถาบันด้านการฝึกอบรมด้านการป่าไม้และทุ่งหญ้า เป็นหน่วยงานภายใต้ องค์กรการป่าไม้และทุ่งหญ้าของประเทศจีน National Forestry and Grassland Administration of China (NFGA) มีภารกิจหลักด้านการฝึกอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการป่าไม้ที่สำคัญที่ได้รับการรับรองจากกระทรวงการสังคมและทรัพยากรม努ชย์ของสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยมีนายเชียง เจียนหลง เป็นคณะกรรมการ NFGA และทำหน้าที่เป็นอธิบดีของ NAFGA อิกหน้าที่หนึ่ง

ภาพรวมการจัดการป่าไม้ของสาธารณรัฐประชาชนจีน

การส่งเสริมซุ่มน้ำไม้เพื่อลดความยากจนในสาธารณรัฐประชาชนจีน

โดย Ms. Yi Xutong Doctor FEDRC

รัฐบาลจีนได้มีนโยบายที่จะทำให้ประชาชนกว่า 700 ล้านคนในประเทศของเขายลดพ้นจากความยากจนให้ได้อย่างแท้จริง โดยประธานาธิบดี สี จิ้นผิง ได้กล่าวว่า “เขาจะไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลังเด็ดขาด” นำมาซึ่งการกำหนดนโยบายและการวางแผนลดความยากจนในประเทศ โดยประยุกต์ใช้วิเคราะห์ความคิดทั้งจากฝั่งประเทศตะวันตกแบบทวีปยุโรปและประเทศฝั่งเอเชียตะวันออก ผสมผสานเป็นแนวทางในแบบฉบับของประเทศ ด้วยวิธีการสนับสนุนเงินจากรัฐบาล เพื่อให้มั่นใจว่าแนวทางนี้จะสามารถลดความยากจนของคนในประเทศได้ภายในปี ค.ศ. 2020

ภาพแสดงแผนที่สาธารณรัฐประชาชนจีนบริเวณที่มีความยากจน ครอบคลุมพื้นที่ 22 จังหวัด 592 เมืองอยู่
หรือคิดเป็นร้อยละ 60 ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ป่าไม้ ทะเลราย และพื้นที่ภูเขาสูง (อ้างอิงเดือนกันยายน, 2018)

คำนิยามสำหรับกระบวนการลดความยากจนในชุมชนป่าไม้

คือ การสร้างงานตามสภาพท้องถิ่น เกิดจากกระบวนการปรับสู่การดูแลรักษา การป้องกันและการฟื้นฟูป่า ตลอดจนการพัฒนาอุตสาหกรรมที่เป็นมิตรกับลสิ่งแวดล้อม เช่น ผลิตภัณฑ์ที่ไม่ใช้เนื้อไม้ การปลูกพืชภายใต้พื้นป่า เป็นต้น รวมทั้งการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ก่อให้เกิดการสร้างงานในภาคป่าไม้

หน่วยงานที่มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อน

สำนักสภาพขับเคลื่อนการพัฒนาและบรรเทาความยากจน	หน่วยงานรัฐในระดับท้องถิ่น ป่าไม้สาขาแต่ละเมือง
ระดับประเทศ : ระดับท้องถิ่น	
องค์กรการป่าไม้และทุ่งหญ้าของประเทศไทย ดำเนินการโดยสำนักงานบรรเทาความยากจน	ชุมชน ชาวบ้าน ท้องมีทัวแทนอย่างน้อย 1/3 มาร่วมดำเนินงาน

โครงการที่สำคัญ

การเปลี่ยนแปลงพื้นที่เกษตรมาเป็นพื้นที่ป่าไม้

- พื้นที่ทำการเกษตรที่มีความลาดชันเกิน 25 องศา รัฐสนับสนุนเงิน 3,600 หยวน/ไร่ ใน การเปลี่ยนมาปลูกดันไม้แทนพืชเกษตร

โครงการป้องกันพื้นที่ป่าธรรมชาติ

- ในการป้องกันพื้นที่ป่า รัฐเพิ่มเงินสนับสนุนในการดูแลพื้นที่เพิ่มอีก 240 หยวน/ไร่ และ ขยายเขตเพิ่มขึ้น

กลุ่มสหกรณ์ป่าไม้

- โดยมีเงื่อนไขว่า 60% ของสมาชิกต้องเป็นผู้ยากจน

การเพิ่มแรงงานภาคป่าไม้

ในปี ค.ศ. 2016 กระทรวงคลังของประเทศไทยร่วมกับสำนักสภาพขับเคลื่อนการพัฒนาและบรรเทาความยากจน ทำสัญญาร่วมกันในการสนับสนุนเงินจำนวน 2 พันล้านหยวน เพื่อการจ้างแรงงานผู้ยากจนที่มีศักยภาพ มี สุขภาพดี แต่ไม่มีทักษะในการหารายได้ ให้ได้รับโอกาสเข้าทำงานเป็นเจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่า

การพัฒนาอุตสาหกรรมด้านป่าไม้

 สนับสนุนให้เกิดอุตสาหกรรมสีเขียวเพื่อพื้นที่ ให้การพัฒนาด้านการตลาดในระดับประเทศเพื่อ ส่งเสริมให้เกิดธุรกิจประกอบการ

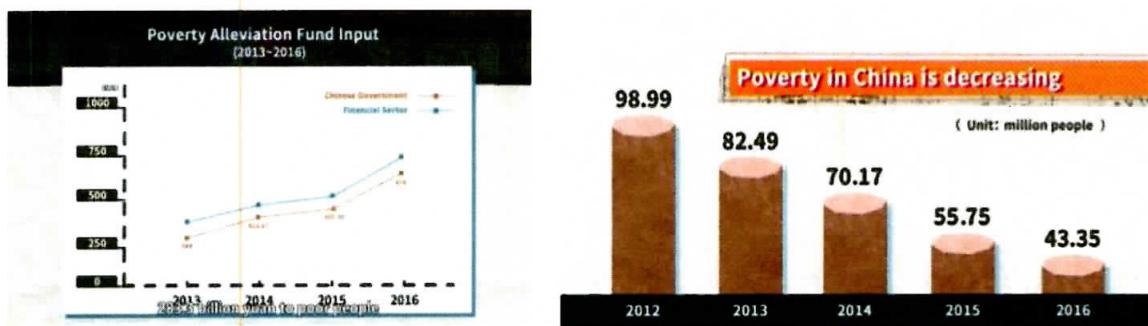
 ใช้บัตรครมในการปลูกพืชได้รับเงิน โดยการพัฒนา ฐานแบบ ผู้ประกอบการรายใหญ่ + กลุ่มผู้รับ恩惠สืบท้า ในชุมชน+ สหกรณ์ + ทวารพยากรณ์ที่น้ำ + เกษตรกร

 ลงเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ สร้างโครงสร้างพื้นฐาน ในแหล่งท่องเที่ยวที่กันดรา ทำให้เกิดการจ้างงาน

การส่งเสริมงานวิจัยและเทคโนโลยีด้านป่าไม้

ความสำเร็จ

ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2012 – 2017 มีประชากรกว่า 700 ล้านคน ที่หลุดพ้นจากความยากจน ลดลงเกือบร้อยละ 70 เมื่อเทียบกับจำนวนคนจนทั่วโลก นั่นหมายถึง จะมีคนจนลดลงจำนวน 26 คน ทุก ๆ นาที ผู้คนในภาคป่าไม้มีรายได้เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 27

แนวทางในอนาคต

พัฒนาอุตสาหกรรมสี
เขียวเพื่อเพิ่มทรัพยากร
ป่าไม้มากขึ้น และ
พิจารณาการให้เงิน
สนับสนุนเพิ่มเติมแก่ผู้
ยากจนต่อไป

พัฒนาผลิตภัณฑ์จาก
ผลผลิตภาคป่าไม้ เพื่อ^{เพิ่มมูลค่ามากยิ่งขึ้น}

เพิ่มความเข้มแข็งและศักยภาพของลูกจ้างใน การพัฒนาไปอีก

เพิ่มโอกาสในการ
สื่อสารประชาสัมพันธ์
ครอบคลุมทุกภาคส่วน

แนะนำการร่วมมือระหว่างประเทศในลุ่มน้ำโขง (LMC) และสถานการณ์ป่าไม้ในปัจจุบัน

โดย Mr. Li Xiangyang Professor CEAFF

ความร่วมมือระหว่างประเทศในลุ่มน้ำโขง (LMC) มีเป้าประสงค์ที่จะสนับสนุนทางด้านเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคม เพื่อให้ประชาชนในแถบประเทศอนุภูมิภาคมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ลดช่องว่างด้านการพัฒนาระหว่างประเทศ และช่วยให้ประเทศไทยในแถบภูมิภาคอาเซียนบรรลุข้อตกลงความร่วมมือเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้ภายในปี ค.ศ. 2030

กรอบความร่วมมือได้จัดทำขึ้นระหว่างตัวแทนจากประเทศสมาชิก ตามแนวทางและรูปแบบการดำเนินโครงการ ที่เรียกว่า “กรอบความร่วมมือ 3 + 5” โดยระบุความร่วมมือด้านเสาหลัก 3 ด้าน คือ (1) การเมืองและความมั่นคง (2) การพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาที่ยั่งยืน และ (3) ทรัพยากรมนุษย์และสังคม พร้อมทั้งกำหนดปัจจัยหลัก 5 ปัจจัยที่สำคัญในการดำเนินงาน ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ การเพิ่มศักยภาพการผลิต การค้าชายแดนเศรษฐกิจชายแดน ทรัพยากรน้ำ การเกษตรและการลดความยากจนซึ่งเป็นเป้าหมายหลักของการร่วมมือครั้งนี้

วัตถุประสงค์

- เพื่อพัฒnarูปแบบการลดความยากจนของประชาชนที่อยู่ในเขตพื้นที่ป่าไม้
- เพื่อเป็นการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ที่ทำงานด้านนี้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
- สร้างเครือข่าย เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับป่าชุมชนและกระบวนการลดความยากจน

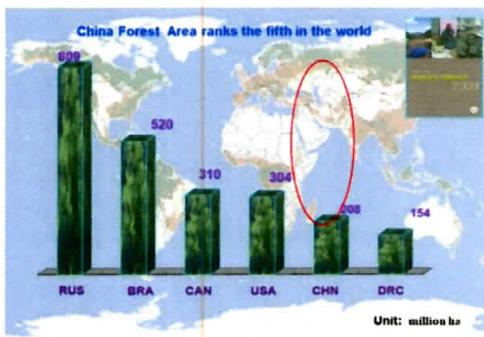
กิจกรรมที่ต้องดำเนินการ

การรวบรวมข้อมูลงานวิจัย
ภายใต้ประเทศไทยและ
ต่างประเทศ

สร้างรูปแบบขึ้นมาใหม่ จาก
การวิเคราะห์ข้อมูลของ
ผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ

พัฒนาศักยภาพบุคลากร โดย
การจัดฝึกอบรม

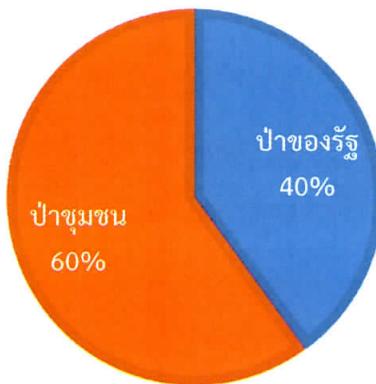
การปฏิรูปการถือครองที่ดินป่าไม้และการโอนถ่ายสิทธิ์ของครองครองพื้นที่ป่าของประเทศไทย

ประเทศไทย มีพื้นที่ป่าไม้เป็นอันดับที่ 5 ของโลก
ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจในปี ค.ศ. 2009-2013
พบว่าประเทศไทยมีพื้นที่ป่าปกคลุมรวมทั้งสิ้น 208
ล้าน hectare หรือคิดเป็นร้อยละ 21.63 และเป็น
พื้นที่ป่าปลูกถึง 69 ล้าน hectare ถือเป็นอันดับหนึ่ง
ของโลก

พื้นที่ป่าไม้ของประเทศไทยนั้นกล่าวได้ว่าไม่ค่อยอุดมสมบูรณ์เท่าใดนัก เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่มีความลาดชัน
และมีลักษณะเป็นดินทรายที่แห้งแล้งเป็นส่วนใหญ่ จึงต้องมีการฟื้นฟูอีกนานเพื่อให้ระบบนิเวศมีความสมบูรณ์
ยิ่งขึ้น

ลักษณะการครอบครองพื้นที่ป่าไม้ของประเทศไทย

1. สิทธิการครอบครองและความเป็นเจ้าของ

ในประเทศไทยรัฐเป็นผู้ครอบครองพื้นที่ป่าไม้ทั้งหมด เกษตรกรสามารถขอใช้สิทธิ์ในพื้นที่
เพื่อปลูกและตัดไม้ขายได้ตามสัญญาที่ระบุเท่านั้น โดยสัญญาจะมีอายุทั้งหมด 70 ปี เมื่อ
สิ้นสุดสัญญาสามารถที่จะทำสัญญาใหม่อีกด้วยเงื่อนไขที่เกี่ยวข้อง

2. การลงทะเบียนสิทธิการครอบครอง

หลังจากทำสัญญากันแล้ว รัฐจะออกใบรับรองให้ ซึ่งในใบรับรองจะมีรูปแบบเขตพื้นที่
ชัดเจน มีตารางลำดับรายชื่อผู้มีสิทธิครอบครอง

3. การจำแนกกลักษณะการจัดการพื้นที่ป่าไม้

มีการแบ่งพื้นที่ป่าออกเป็น 2 ประเภท คือ ป่าเพื่อเศรษฐกิจและป่าเพื่อสาธารณะประโยชน์ ตามระเบียบกฎหมาย แล้ว ป่าเศรษฐกิจต้องอยู่ในพื้นที่ที่มีความสมบูรณ์ ซึ่งการตัดไม้และการนำไม้ออกไปใช้ประโยชน์จะต้องไม่ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพ ส่วนป่าเพื่อสาธารณะประโยชน์ คือบริเวณที่มีความสำคัญต่อระบบนิเวศโดยเฉพาะพื้นที่ที่มีความอ่อนไหวสูง

4. ความยืดหยุ่นของสิทธิครอบครอง

ภายใต้ข้อตกลงที่จะไม่เปลี่ยนแปลงพื้นที่ป่าไม้เป็นอย่างอื่นแล้ว คนที่มีสิทธิครอบครองจึงไม่สามารถที่จะเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ได้ ผู้ครอบครองสามารถที่จะทำสัญญาข้อตกลงร่วมในการให้ผู้อื่นเข้ามาใช้ประโยชน์ในพื้นที่ ปล่อยเช่า ให้ทำการตัดไม้ หรืองานอื่นได้ ภายใต้เงื่อนไขของกฎหมาย

5. กระบวนการป้องกัน

สิทธิประโยชน์ในพื้นที่ย่อมเป็นของผู้ที่ถือครอง สำหรับการเก็บพื้นที่ป่าเพื่อเอาไว้ใช้ประโยชน์นั้น เจ้าของมีสิทธิ์ได้รับเงินค่าชดเชยด้านป่าไม้ มีเงินสนับสนุนจากรัฐบาล ค่าตอบแทนให้กับพื้นที่ต่างและต้นไม้ในพื้นที่ตามระเบียบข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเงินประกันสังคมสำหรับเกษตรกรที่ปลูกต้นไม้ในพื้นที่ด้วย

6. ความรับผิดชอบ

การทำสัญญาในพื้นที่ป่าเพื่อใช้ประโยชน์นั้น ผู้ที่ทำสัญญาต้องยอมรับในการรับผิดชอบต่อสังคมและระบบนิเวศ หลังจากที่มีการทำไม้ออก ต้องมีแนวทางการบริหารจัดการพื้นที่ป่าไม้ที่ชัดเจน มีการทำแนวป้องกันไฟ การป้องกันพื้นที่ป่าไม้ และระเบียบการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช เป็นต้น เพื่อส่งเสริมให้เกิดการจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน โดยจะมีเจ้าหน้าที่ป่าไม้ในแต่ละท้องที่ให้การสนับสนุนเรื่องเทคนิคต่างๆ

นโยบายและการประเมินผล

1. กลไกการบริหารจัดการการทำไม้ออก

รัฐมีแบบแผนในการทำไม้ออก โดยการคำนวนปริมาณไม้ที่เหมาะสมในการทำไม้ออกในแต่ละพื้นที่ ดำเนินการเรื่องการแจ้งการตัดพื้นไม้ออกแบบสาธารณสัมภาระด้วยกระบวนการอนุญาตที่ไม่ยุ่งยาก พร้อมอำนวยความสะดวกในการบริการต่าง ๆ มีการควบคุมการตัดในพื้นที่ที่เป็นป่าเพื่อสาธารณะประโยชน์อย่างเข้มงวด มีการดูแลและการปลูกทดแทนตามระเบียบกฎหมายโดยการควบคุมวิธีการตัดพื้นและความหนักเบาในการทำไม้ออก

2. สิทธิการครอบครองและรอบหมุนเวียนในการทำไม้

ภายใต้ข้อตกลงที่ได้ระบุไว้ในการมีสิทธิครอบครองที่ดินป่าไม้นั้น เป็นไปตามความสมัครใจและการยอมรับค่าชดเชยที่จัดให้ ผู้มีสิทธิครอบครองสามารถโอนถ่ายการบริหารจัดการพื้นที่ป่าไม้หรือสิทธิ์การตัดไปได้ในหลาย

รูปแบบ แต่สิทธิ์นั้นต้องไม่เกินระยะเวลาที่ได้ทำข้อตกลงไว้กับรัฐในรอบแรก และการใช้ประโยชน์พื้นที่ต้องไม่เปลี่ยนแปลง

3. ระบบการเงินสาธารณะของการพัฒนาป่าชุมชน

หน่วยงานของรัฐทุกระดับควรจัดตั้งกองทุนระบบการรับรองค่าตอบแทนทางระบบนิเวศ เพื่อเพิ่มมูลค่ากองทุนให้สามารถนำมารวิหารจัดการพื้นที่ป่าสาธารณะประโยชน์ผ่านช่องทางต่างๆ ตามหลักการป้องกันและพัฒนา เพื่อประโยชน์และค่าตอบแทนที่ยั่งยืน เพื่อความสำเร็จในการเพิ่มมาตรฐานค่าตอบแทนทางระบบนิเวศ ความมีการลงทุนเรื่องสิ่งอำนวยความสะดวกความสะดวก เช่นทางหลวงในพื้นที่ที่รักษา ภูเขาสูง และในชนบทลุ่มน้ำอยู่ต่าง ๆ

4. การปฏิรูปการลงทุนภาคป่าไม้และการเงิน

สถาบันการเงินควรพัฒนาระบบการกู้ยืมเงินสำหรับผลผลิตทางป่าไม้ที่มีความชัดเจนมั่นคงแล้ว เพื่อเพิ่มความสนใจให้นักลงทุน รวมทั้งการให้เงินสนับสนุนทั้งจากการให้สิทธิ์ และเพิ่มจำนวนเงินให้กู้ยืมระดับการลงทุนขนาดเล็ก ให้การรับรองระบบการกู้ยืมเงินภาคป่าไม้และการปล่อยเช่าที่ดินป่าไม้

5. การบริการด้านป่าไม้

สนับสนุนการพัฒนาสหกรณ์ป่าไม้ สนับสนุนรัฐวิสาหกิจขนาดเล็กให้มีความเข้มแข็ง สามารถดำเนินกิจการต่อไปได้ ส่งเสริมการเพิ่มขนาดและมาตรฐานการบริหารจัดการป่าไม้ พัฒนาให้มีสมาคมของผู้เชี่ยวชาญด้านป่าไม้เพื่อขับเคลื่อนด้านนโยบายและข้อมูลด้านวิชาการ เทคนิคต่าง ๆ เพื่อให้อุตสาหกรรมมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

กระบวนการเปลี่ยนถ่ายสิทธิครอบครอง

1. การเช่าที่ดิน เป็นวิธีการทั่ว ๆ ไป โดยผู้เช่าต้องจ่ายค่าเช่ารายปี ในระหว่างที่มีการใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าไม้ เช่น การทำไม้รื้อตัดฟันสัน ป่าที่ให้ผลผลิตประเภทน้ำมัน-น้ำยาง อย่างน้อยต้องคืนที่ก่อนที่สัญญาใช้ประโยชน์ที่ดินรอบแรกจะหมด

2. การทำสัญญารับซ่อม คือ การที่ผู้มีสิทธิครอบครองได้มอบช่วงต่อให้กับคนในครอบครัว จากนั้นคนที่ได้รับช่วงต่อ ต้องไปทำสัญญาการดำเนินงานกับบุคคลที่สาม โดยทั้ง 2 คนที่ทำสัญญาร่วมกันยังดำเนินกิจกรรมในพื้นที่

3. การถ่ายโอน เป็นเหมือนการซื้อขายที่ โดยที่ผู้มีสิทธิครอบครองไม่สามารถที่จะดำเนินการในพื้นที่ต่อไปได้ สิทธิ์นั้นจึงตกทอดเป็นของผู้มารับซื้อต่อ แต่เพื่อเป็นการยืนยันว่าชาวบ้านนั้นจะยังคงมีที่ทำมาหากินต่อไป คนที่จะขายสิทธิครอบครองได้ต้องสามารถยืนยันได้ว่า มีรายได้อื่นที่ไม่ใช่จากการเกษตรที่มั่นคงแล้ว และคนที่จะซื้อต่อต้องเป็นเกษตรกรเท่านั้น

4. การร่วมทุน เพื่อเป็นการหลักเลี่ยงการแบ่งแยกพื้นที่ป่าเป็นส่วนเล็กส่วนน้อย หลังจากมีการปฏิรูปสิทธิ การถือครองแล้ว จึงมีการรวมตัวกันของกลุ่มเจ้าของพื้นที่ขึ้นให้เป็นแปลงป่าพืนใหญ่ บริหารจัดการร่วมกันภายใต้ การแบ่งสรรผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม

5. การจำนำ โดยทั่วไปแล้วคือการที่เกษตรนำที่ดินพร้อมต้นไม้ไปจำนำองต่อธนาคาร หากเกษตรไม่สามารถนำเงินมาคืนได้ตามข้อตกลง ที่ดินและต้นไม้ทั้งหมดจะตกเป็นของธนาคาร

6. การโอนสิทธิ์ไม้ท่อน ส่วนใหญ่จะเกิดในที่รกร้าง ดินตื้น หรือไม่ใกล้ติดรอบตัดพัน เพื่อให้ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเข้ามาทำการบริหารจัดการ และทำไม้ออก

7. รูปแบบอื่น ๆ บางพื้นที่ที่มีขนาดเล็ก ส่วนใหญ่มักไม่ได้มีสัญญา กันชัดเจน เป็นเพียงคำพูดระหว่าง เกษตรกรด้วยกันเอง

ความสำเร็จ

จึงถือว่าประสบความสำเร็จในการปฏิรูปพื้นที่ครอบครองป่าไม้ ปัจจุบันทุกพื้นที่มีแนวเขตและ เจ้าของที่ชัดเจน และได้รับใบรับรองสิทธิการใช้ประโยชน์จากการรัฐเรียบร้อยแล้ว รวมทั้งพื้นที่เดิมที่รกร้างว่างเปล่า ไม่อุดมสมบูรณ์ก็ถูกฟื้นฟูให้กลับมาสมบูรณ์อีกรอบ ป่าเศรษฐกิจได้นำมาซึ่งรายได้ที่ดีให้กับเกษตรกร รวมทั้งมี หลักฐานในการนำไปกู้ยืมเงิน สามารถนำเงินมาลงทุนได้มากขึ้น เกิดการขยายตัวของกลุ่มผู้ประกอบการด้านป่าไม้

สิ่งที่ได้จากการไปศึกษาดูงานนอกสถานที่

สถานที่ไปศึกษาดูงานในเมืองผู้เอ่อร์

เมืองผู้เอ่อร์ตั้งอยู่ทางด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ของจังหวัดยูนนาน มี ทั้งหมด 1 อำเภอ 9 เขตการปกครอง ซึ่งมีเนื้อที่ทั้งหมด 45,385 ตารางกิโลเมตร ใหญ่เป็นอันดับหนึ่งของจังหวัดยูนนาน มีทิศตะวันออกเฉียงใต้ติดกับ ประเทศลาวและเวียดนาม และทิศตะวันตกเฉียงใต้ติดกับประเทศไทย มีประชากร 2.37 ล้านคน และ 1.44 ล้าน คนเป็นชนเผ่าพื้นเมือง พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาอุดมไปด้วยพืชพรรณและสัตว์ป่านานาชนิด

เขตปกครอง จังหวัด

เป็นเขตปกครองตนเองของชนกลุ่มน้อย ที่เรียกว่า ไถ่ และ ยี่ มีพื้นที่ 7,780 ตารางกิโลเมตร มีพื้นที่ป่าไม้ ปกคลุมคิดเป็นร้อยละ 78 ของพื้นที่ทั้งหมด ประกอบด้วย 6 เมืองใหญ่ 4 เมืองเล็ก และมีประชากรทั้งหมด 320,000 คน เป็นเมืองสำคัญที่ผลิตแผ่นไม้กระดาน กระดาษ และสานป่าของจังหวัดยูนนาน อุตสาหกรรมด้านป่าไม้ จึงถือเป็นปัจจัยหลักในการลดความยากจนของประชาชนที่อาศัยบนภูเขา คนที่นี่จึงรักป่าไม้ เพราะสามารถทำให้ คุณภาพชีวิตของขาดีขึ้น

บริษัทพื้นฟูป่าจังกุ ชุนหลิน

ก่อตั้งเมื่อ ปี ค.ศ. 2009 บริษัทพื้นฟูป่า ชุนหลิน จำกัด เป็นบริษัทเอกชน ซึ่งมีรายได้กว่า 10 ล้านบาทต่อปี ในอุตสาหกรรมทำเครื่องปั้นดินเผาและอสังหาริมทรัพย์ และมีวัตถุประสงค์สำหรับปืนสู่อุตสาหกรรมไม้ กว่า 10,672 เฮกตาร์ ส่วนใหญ่จะเป็นสนสามใบ ซึ่งเมื่ออายุ 12-15 ปี สามารถเก็บน้ำมันสนได้ แต่ละต้นจะเก็บได้ประมาณ 3-4 กิโลกรัมต่อปี โดยจะเริ่มกริดตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ถึง ธันวาคม มีการประกันราคายาวยที่ 10 หยวนต่อ กิโลกรัม คิด เป็นเงิน 30 หยวนต่อตันต่อปี เก็บได้ตลอดจนครบ 10 ปี หลังจากนั้นสามารถตัดต้นขายให้บริษัทได้อีก 80 หยวน ต่อตัน นอกจากนี้บริษัทยังปลูกต้นกำลังสีอโครง ยูคาลิปตัสโรบสต้า และต้นวอลนัท ซึ่งเป็นไม้เศรษฐกิจรอบตัด พื้นสั้นอีกด้วย

สำหรับการกรีดน้ำมันสน จะกรีดเป็นวงรอบลำต้นขึ้นไป โดยให้เหลือเปลือกไว้อย่างน้อย 30 % เริ่มกรีดที่ ระดับความสูงตั้งแต่ 0.8 เมตรขึ้นไป

รูปแบบการประกอบธุรกิจคือ คือ บริษัท + เกษตรกร + รูปแบบการจัดการกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกสวนป่า โดยบริษัททำสัญญาเช่าที่ดินและต้นไม้ที่ปลูกในพื้นที่จากรัฐ จำนวนเมื่อต้นไม้มีอายุพร้อมเก็บน้ำยางก็จะไปทำ สัญญาให้เช่าต่อ กับเกษตรกร โดยการให้เช่าครอบครัวละไม่เกิน 9 ไร่ คิดอัตราค่าเช่า 5 หยวน/ตัน/ปี 1 ไร่ มี ประมาณ 300 ตัน ทั้งนี้บริษัทจะเป็นผู้ควบคุมเรื่องยาฆ่าแมลง รูปแบบสวนป่า การจัดการสวนป่า และการเก็บ น้ำมันสน ทำให้เกิดการจ้างเกษตรกรเข้ามาเป็นแรงงานกว่า 300 คน โดยเฉพาะแรงงานตามฤดูกาลที่ภูเขาจังหวัด 800 คน ทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น สามารถสร้างบ้านใหม่ หรือแม้แต่มีเงินในการซื้อรถยนต์ ซึ่งจะเป็น แรงจูงใจให้เกษตรกรรายอื่น ๆ เข้ามาเป็นสมาชิกเพิ่มมากขึ้น

บริษัทกราดache หยุ่งจิงหลิน จำกัด

เป็นบริษัทรายใหญ่ในจังหวัดยูนนาน และเป็นบริษัทแรกที่มีทั้งอุตสาหกรรมเหยื่อและกระดาษในประเทศไทย จีน บริษัทมีพื้นที่ปลูกวัตถุดิบสำหรับป้อนสูร์โงงาน ทั้งหมด 1 ล้าน ㏊ หรือ เท่ากับ 666,700 ha เป็นพื้นที่แปลงปลูกป่าที่เช่าจากรัฐ 800,000 ㏊ และเป็นพื้นที่แปลงปลูกของชาวบ้าน 400,000 ㏊ ซึ่งคาดว่าแต่ละปี จะเป็นต้องเพิ่มพื้นที่ปลูกมากขึ้นเรื่อยๆ เพื่อให้เพียงพอ กับความต้องการ

โดยทำการปลูกไม้ทั้งหมด 4 ชนิด ได้แก่ ไผ่ สน ยูคาลิปตัส และไม้อะคาเซีย มีผลผลิตเหยื่อและกระดาษประมาณ 250,000 ตันต่อปี และสามารถผลิตกระดาษทิชชูสำหรับใช้ในครัวเรือนได้ 30,000 ตัน มีเงินรายได้กว่า 1.5 พันล้านหยวน เป็นบริษัทที่ก่อตั้งมาในพื้นที่ป่าไม้ ที่มีคนยากจนอาศัยอยู่จำนวนมาก บริษัทมีการจ้างแรงงานกว่า 15,000 คน และช่วยลดความยากจนของเกษตรกรกว่า 1,000 คน ยื่ห้อกระดาษทิชชูของบริษัทนี้ คือ Sijing ที่ ส่งออกขายทั่วทั้งในประเทศไทย และเวียดนาม และอินเดีย ตลอดจนไปต่างประเทศ

บริษัท ผู้อ่อนร์ ยูหลิน

ก่อตั้งเมื่อ ปี ค.ศ. 2005 เป็นบริษัทที่เชี่ยวชาญด้านการวิจัยและพัฒนาสมุนไพรและป่าไม้ โดยเฉพาะการ พัฒนาวัตกรรมด้านยาสมุนไพรจีน เช่น *bletilla striata* (พืชวงศ์กล้วยไม้ดิน), *polygonatum kingianum* coll. กะเลียว, *worm potatoes* หนอนในมันฝรั่ง รวมทั้งสมานใบ สนคاري เป็น กำลังเสือโครง คำมีเรีย พืชตระกูลตัวต่างๆ เป็นต้น โดยรัฐสนับสนุนเงินทุนในการสร้างเรือนเพาะชำผลิตกล้าไม้บางส่วนให้กับบริษัท

โดยใช้รูปแบบ บริษัท + เกษตรกร ซึ่งบริษัทจะเป็นผู้สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ กล้าสมุนไพร ในราคากูกแก่เกษตรกร รวมทั้งเทคนิคบริการต่าง ๆ และมีการรับประกันราคาในการรับซื้อคืน ส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้ลดความยากจน โดยบริษัททำการค้าทั้งในระดับจังหวัดและเมืองต่าง ๆ มีอุตสาหกรรมผลิตเมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพสูงสามารถกระจายกล้าไปตามระบบหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐบาลทั้งระดับจังหวัดและองค์กรเพื่อช่วยในการส่งเสริมรวมทั้งทำสัญญาภัยด้านการทำไม้ให้นำกล้าสมุนไพรไปปลูกตามพื้นที่ป่าด้วย สมุนไพรที่ได้มีการศึกษาวิจัยการนำไปใช้ประโยชน์อย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า และขยายตลาดส่งออกไปต่างประเทศ

กลุ่มวิสาหกิจสมุนไพรจีน ทางด้านเงื่อ

ก่อตั้งเมื่อ ปี 2010 มีสมาชิก 397 คน จาก 124 ครัวเรือน และ มีผู้ร่วมดำเนินงาน 240 คน จาก 108 ครัวเรือน ภายใต้การดำเนินงานอย่างเสมอภาค โดยมีผลผลิตแป้งขนมปังอินเดียสดส่งขายทั่วประเทศกว่า 1,200 ตัน และมีผลผลิตอบแห้งส่งขายในเมืองกว้างสี กวางตุ และที่อื่น ๆ สมาชิกมีรายได้ต่อปีมากกว่า 10,000 หยวน เป็นสินค้าที่ได้การรับรองใบประกาศของจังหวัด และมีตลาดรองรับที่แน่นอน

Poria cocos เป็นเห็ดที่ใช้ในยาจีโนบราณและได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางในยาแผนปัจจุบัน สารสกัดจาก *Poria cocos* ประกอบด้วยสารหลายชนิดที่ส่งเสริมสุขภาพ ได้แก่ polysaccharides และ triterpenoids ซึ่งมีสรรพคุณนานาปการ จึงนิยมนำมาสกัดหรือเป็นส่วนผสมในการเป็นยาและวิตามินเพื่อบำรุงสุขภาพ

การขยายพันธุ์ เริ่มจากการเก็บสปอร์ เพื่อนำไปฝังตามรากสนที่ตายแล้ว ชาวบ้านจะนำเชือไประดงหลังจากตัดไม้สักออกจากป่า รากสนที่เน่าตายถือเป็นอาหารขี้นดีต่อการเจริญเติบโตของเชือเห็ดชนิดนี้ สำหรับการตัดฟันสวนสนจะทำการตัดฟันแบบเลือกตัดให้หมุนเวียนกันไปตามวงรอบตัดฟัน ดังนั้นจึงสามารถขยายพันธุ์เห็ดเหล่านี้ได้ตลอดทั้งปี ภายในระยะเวลา 2 ปี สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ถึง 3 ครั้ง โดยใช้ช่วงเวลาเก็บเกี่ยวทุก ๆ 6 เดือน เริ่มขยายพันธุ์ด้วยการฝังตามรากสนในช่วงเดือนมีนาคม บริษัทที่มารับซื้อมีการประกันราคาที่ 5 หยวนต่อ กิโลกรัม ทั้งนี้การประกันราคาจะอ้างอิงตามราคาน้ำดื่ม กล่าวคือ หากราคาตามท้องตลาดเพิ่มสูงขึ้นจะส่งผลให้ราคากลับลดลง สูงขึ้นด้วย ดังนั้นการประกันราคางานช่วงอาจปรับราคาขึ้นได้สูงจนถึง 8 หยวนต่อ กิโลกรัม เฉลี่ยแล้วเกษตรกรจะมีรายได้ประมาณ 3,000-4,000 หยวนต่อคนต่อการเก็บเกี่ยวหนึ่งครั้ง แต่ละรอบขยายพันธุ์จะสามารถเก็บเกี่ยวได้เพียง 3 รอบเท่านั้น เนื่องจากต้นสนที่ปลูกทดแทนเริ่มเจริญเติบโตแล้ว จึงต้องเปลี่ยนที่ฝังหากเชือเห็ดใหม่ ปัจจุบัน มีเทคนิคในการเก็บสปอร์กับรากสนที่ตายแล้วมาใส่กระสอบรวมกันไว้ แล้วค่อยนำไปวางบนพื้นป่าหรือพื้นที่ว่าง เป็นลักษณะเชือเห็ดกึ่งสามารถเจริญเติบโตได้เช่นเดียวกัน เป็นการปลูกที่ง่าย ไม่ต้องลงทุนมาก ไม่ต้องใช้ยากำจัดศัตรูพืชหรือใส่ปุ๋ยใด ๆ เลย

การปลูกพืชสมุนไพรหายากและมีมูลค่าในป่าธรรมชาติ (สวนรวมของป่าชุมชน)

ธุรกิจนี้ได้เริ่มจากเจ้าของกิจการเป็นคนในเมืองผู้อ่อนร่อง (กลัวไม้ สกุลหวาย) บริษัทได้พัฒนารูปแบบของ บริษัท + สวนป่าชุมชน + ครัวเรือนเกษตรกร คือ รัฐสนับสนุนพื้นที่ป่าของรัฐให้บริษัทเข้ามาปลูกสมุนไพร ในพื้นที่ได้ฟรี โดยมีข้อแม้ว่าต้องพัฒนาการตลาดด้านสมุนไพรและรับซื้อสมุนไพรจากชาวบ้านที่เข้ามาร่วมในโครงการนี้ และต้องคุ้มแพ้พื้นที่ป่าไม้ของรัฐไม่ให้เสื่อมโทรม สนับสนุนให้เกษตรกรเรียนรู้การเก็บเกี่ยวพืชสมุนไพรสร้างรายได้ ลดความยากจน

ในสวนรวมนี้จะมีบริเวณสำหรับปลูกพืชสกุลหวายไม้ บริเวณไหนที่มีการปลูก บริษัทจะเข้าไปทำสัญญาและข้อตกลงร่วมกัน โดยการสนับสนุนด้านเทคนิค และการรับซื้อ และส่งเสริมการทำให้สินค้าที่ผลิตเป็นสินค้าออร์แกนิก ทั้งหมด

บริษัทอยู่ในช่วงของการพัฒนาแผนงาน ตอนนี้เป็นปีที่ 5 ยังคงต้องมีการวางแผนระบบสาธารณูปโภคต่าง ๆ การสร้างเขื่อน โรงเรือน และศูนย์การท่องเที่ยวขนาดใหญ่เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยการร่วมลงทุนกับบริษัทอสังหาริมทรัพย์ใหญ่ที่กรุงปักกิ่ง

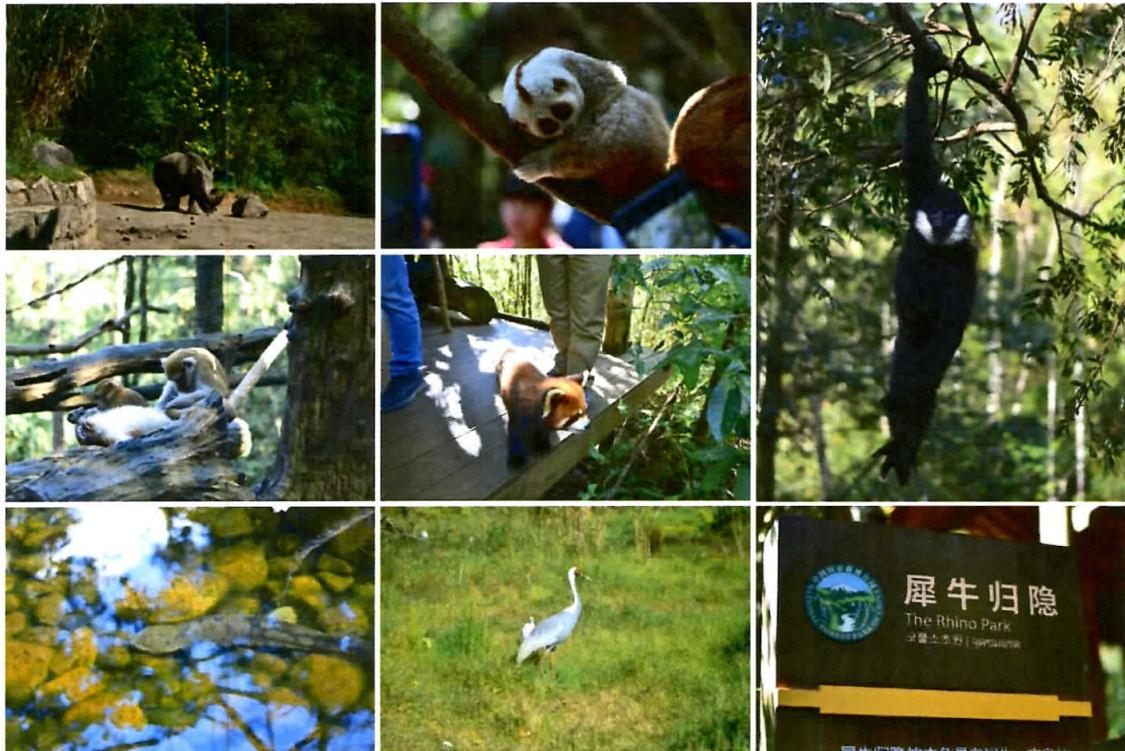
นอกจากนี้ยังร่วมมือกับบริษัทผลิตยา เพื่อพัฒนารูปแบบ การปลูกพืชสมุนไพรเพื่อผลิตยา + เกษตรกร เพิ่มการสร้างงานสร้างรายได้เพิ่มขึ้น กลายเป็นบริษัทขั้นนำในเรื่องสมุนไพร เกิดการรวมกลุ่มกันในระดับจังหวัด เพื่อเพิ่มฐานการผลิตให้มากขึ้น

อุทยานแห่งชาติแม่น้ำชันผู้เอ่อร์

ตั้งอยู่ในเขตอำเภอชีเมา เมืองผู้เอ่อร์ ห่างจากเมืองประมาณ 42 กิโลเมตร และห่างจากทางด่วนสีเชา 21 กิโลเมตร มีเนื้อที่ทั้งหมด 2,000 เฮกเตอร์ มีการเข้ามาทำการท่องเที่ยวเชิงนิเวศครั้งแรกโดยบริษัทการท่องเที่ยว แม่น้ำโขง จำกัด และก่อตั้งแล้วเสร็จเมื่อปี 2013 พื้นที่ตั้งอยู่ในเขตต้อนชื่นและกึงร้อนชื่น มีพื้นที่ป่าภาคลุ่มถึงร้อยละ 94.5 ซึ่งเป็นพื้นที่ป่าที่ใหญ่ที่สุดในจีนและส่วนใหญ่เป็นป่าผลัดใบเขตต้อนชื่น ตำแหน่งที่สูงสุดจากระดับน้ำทะเล ประมาณ 1,708 เมตร และต่ำสุด 1,530 เมตร สภาพอากาศได้รับอิทธิพลจากมรสุมทะเลอินเดียและทางทิศใต้จะ มีภูมิอากาศกึ่งร้อนชื่นที่ชัดเจน อุณหภูมิเฉลี่ย 17.7 องศาเซลเซียส ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 1,600 มิลลิเมตรต่อปี ไม่ ร้อนไม่หนาวเกินไป

ริโน ปิง เป็นจุดที่รวม ภูเขา ป่าไม้ แม่น้ำ และผู้คน อยู่ด้วยกัน ซึ่งเดิมเป็นแหล่งที่มีสัตว์ป่าอุดมสมบูรณ์ของยุนนานา ดังนั้นจะทำอย่างไรให้ป่ากับมนุษย์อยู่ร่วมกันได้ วิธีการคือการนำสัตว์ป่าชนิดต่างๆ กลับคืนเข้ามาอยู่ร่วมกัน และ จ้างแรงงานในท้องถิ่นไปทำงาน ลดการบุกรุกทำลายป่า สร้างรายได้ ลดความยากจน

รัฐให้บริษัทเอกชนเข้ามาประกอบกิจการด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ป่าสงวนได้ ซึ่งอุทยานแห่งนี้เป็นเพียง ส่วนหนึ่งของพื้นที่ป่าสงวน ในช่วงแรกที่เริ่มก่อตั้ง ยังไม่ได้ผลกำไร รัฐจึงไม่เก็บค่าเช่าที่ มีเพียงค่าภาษีสำหรับที่ จอดรถให้หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นเล็ก ๆ น้อย ๆ เท่านั้น

กลุ่มสหกรณ์สวนชาของเมืองชีเม่า

ก่อตั้งเมื่อ ปี ค.ศ. 1998 ท่านดอง ชูเชียง ประธานกลุ่ม เมื่อรวยแล้วก็ไม่เคยลืมญาติพี่น้อง เขาเป็นคนซักจูงเพื่อนบ้านให้ หันมาทำสวนชาแบบออร์แกนิก เปเลี่ยนมาสู่กระบวนการผลิตชา รูปแบบใหม่ที่มีกลิ่นที่หอมขึ้น เขายังได้แค่พัฒนาภารกุ่มเกษตรกร ชนบทเท่านั้น ยังพัฒนาธุรกิจการค้า ทั้งการปลูกพืชทั่วไป การ

ปลูกชา การบริหารจัดการและการขาย จนได้รับใบรับรองชาออร์แกนิกจากสภาพัฒนาฯ รูปแบบออนไลน์ ๆ เขาทำให้คนเมืองผู้อ่อนรุ่กกว่า 1,000 คนหายใจได้ ซึ่งทำให้เขาได้รับการยกย่องให้เป็น คนต้นแบบระดับชาติ ความเสียสละและความสำเร็จของเขาก็คือความภาคภูมิใจของคนเมืองผู้อ่อน และคนทั้งชาติ เขายังคงคุ้มครองที่เป็นแบบอย่างในการรักษาทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

บริษัท ชีเม่าเชียงหลิน เคมีคัล จำกัด

บริษัทมีความชำนาญในเรื่องของปามากกว่า 40 ปี ซึ่งปัจจุบันได้จ้างงานชาวบ้านเก็บน้ำมันสนแล้วกว่า 1000 คน เกิดการสร้างงานสร้างรายได้ ลดความยากจน ซึ่งถือว่าเป็นบริษัทที่มีประสิทธิภาพสูงที่สามารถช่วยลด ความยากจนได้ ตั้งแต่เดือนมกราคมถึงธันวาคมปีที่ผ่านมาบริษัทได้รับซื้อน้ำยางจากเกษตรกรแล้ว 10000 ตัน ราคารับซื้อที่ 40,000 หยวนต่ตัน คิดเป็นเงินกว่า 130 ล้านหยวน และบริษัทเองได้กำไรคืนมาประมาณ 140 ล้านหยวน แต่ยังไม่คุ้มทุน เนื่องจากลงทุนไปกว่า 150 ล้านหยวน แต่ไม่ต้องเสียภาษีให้รัฐในการส่งออกคิดเป็นเงิน 3 ล้านหยวน เนื่องจากรัฐต้องการที่จะสนับสนุนให้บริษัทสามารถดำเนินกิจการได้อย่างราบรื่นและต่อเนื่อง ตอนนี้ ได้ส่งสินค้าออกไปขายไปทั่วโลกและเป็นผลิตภัณฑ์ที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก

สิ่งที่ได้เรียนรู้จากการไปศึกษาดูงานในครั้งนี้

1. ด้านการบริหารจัดการเชิงนโยบาย

1.1 สาธารณรัฐประชาชนจีนมีการกำหนดกรอบการดำเนินงานบรรเทาปัญหาความยากจนที่ชัดเจน เริ่มวางแผนในปี ค.ศ.1994 และจัดทำโครงสร้างแผนแม่บทระยะ 10 ปี แบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ปี ค.ศ.2001-2010 และระยะที่ 2 คือ ปี 2011-2020 คาดการณ์ว่าภายในปี ค.ศ. 2020 จะเข้าสู่การเป็นประเทศที่หลุดพ้นจากความยากจนอย่างแท้จริง

1.2 มุ่งมองและวิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการประเทศของสาธารณรัฐประชาชนจีน ด้วยวิธีการกระจายอำนาจจากองค์กรระดับชาติตลอดสู่องค์กรระดับท้องถิ่น รวมถึงการสร้างกรอบความร่วมมือระหว่างภาครัฐภาคเอกชน และประชาชนท้องถิ่น ในลักษณะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ต่างคนต่างเอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกัน

2. ด้านการบริหารจัดการเพื่อพัฒนา

2.1 สาธารณรัฐประชาชนจีนมีการพัฒนาพื้นที่ป่าไม้จากอดีตจนถึงปัจจุบัน แบ่งได้เป็น 3 ระยะ คือ ระยะแรก (ค.ศ.1949-1978) มีการทำไม้ออกและใช้ผลิตภัณฑ์จากไม้ เช่นเดียวกับประเทศไทย จนนั้นจึงได้เห็นความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติ เมื่อเข้าสู่ระยะที่ 2 (ค.ศ.1978-1998) จึงสร้างความสมดุลระหว่างการใช้ประโยชน์จากเนื้อไม้และการพัฒนาระบบนิเวศ เพื่อสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนในระยะที่ 3 เริ่มตั้งแต่ปี ค.ศ.1998 จนถึงปัจจุบัน

2.2 เมื่อสาธารณรัฐประชาชนจีนมีเป้าหมายเรื่องการพัฒนาที่ยั่งยืน ดังนั้นการจัดการพื้นที่ป่าไม้ที่มี 2 รูปแบบ คือป่าเพื่อเศรษฐกิจ และป่าเพื่อสาธารณะประโยชน์ จึงเน้นการคงสภาพของพื้นที่ป่า คือ สามารถให้ประชาชนเข้ามาใช้ประโยชน์ได้โดยไม่มีการบุกรุกเพิ่ม หรือสร้างความเสียหายให้กับพื้นที่ป่า โดยการสร้างเงื่อนไขทางด้านภาษี หรือใช้กระบวนการทางสัญญาเข้ามา มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมถึงวางแผนรูปแบบการใช้ประโยชน์พื้นที่ตามสภาพแวดล้อมได้อย่างเหมาะสมและไม่ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของประชาชนท้องถิ่นด้วย

3. ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรมันุษย์

3.1 สาธารณรัฐประชาชนจีนเล็งเห็นความสำคัญของความเป็นอยู่ของพลเมืองในประเทศ และเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม จึงได้วางแผนเพื่อบรรเทาปัญหาความยากจน ซึ่งพบว่าคนจนส่วนใหญ่นั้นอาศัยอยู่บนพื้นที่ภูเขา พื้นที่ป่าไม้ และพื้นที่ทะเลทราย ดังนั้นเมื่อต้องการลดปัญหาความยากจนของประชาชนในท้องถิ่นเหล่านั้น จึงต้องมีการส่งเสริมการประกอบอาชีพที่มีความเหมาะสมกับลักษณะภูมิประเทศที่แตกต่างกัน อาทิ บนพื้นที่ภูเขา รัฐบาลจีนส่งเสริมให้ประชาชนประกอบอาชีพเกษตรกรรมลูกชิ้น กาแฟ ตลอดจนไม้ยืนต้นจำพวก สนสามใบ สนคاريเบียร์ เพื่อเก็บผลผลิตขายส่งตลาด โดยมีตลาดรองรับที่แน่นอน เมื่อประชาชนมีรายได้ เขาจะเกิดความรักและหวังเห็นทรัพยากรป่าไม้ที่เขารอบครอง เช่นเดียวกับพระราชดำรัสของในหลวงรัชกาลที่ 9 คือ การปลูกป่าในใจคนนั้นเอง

4. ด้านการพัฒนางานวิจัยและการส่งเสริมอาชีพ

4.1 สารานุรักษ์ประชาชนเจน มีการถ่ายทอดงานวิจัยสู่การพัฒนาชนบท ด้วยการฝึกอบรมให้ความรู้แก่ ประชาชนท้องถิ่น ตั้งแต่กระบวนการปลูกสร้าง จนถึงกระบวนการเก็บเกี่ยวผลผลิต เพื่อการสร้างมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ ให้สามารถสู่ตลาดสากลได้ เป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มของผลผลิตอย่างยั่งยืน

.....Good Times.....

คณะกรรมการจัดทำ

1. นายสมชาย นุชนานนท์เทพ นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการพิเศษ
2. นายสกันธ์ ปัญญาใจ เจ้าพนักงานป่าไม้อาชญา
3. นายพงษ์ศักดิ์ เที่ยงธรรม นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการ
4. นางอรรรรณ จรุณรัตนพักตร์ นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการ
5. นางสาวอัญยารณ์ อุดมศักดิ์เวชกุล นักวิชาการป่าไม้ปฏิบัติการ
6. นายสมิทธิพล อุ่นสา นักวิชาการป่าไม้ปฏิบัติการ
7. นางสาวอ้อมจิตรา เสนา นักวิชาการป่าไม้ปฏิบัติการ
8. นายพีร พวงมาลี นักวิชาการป่าไม้ปฏิบัติการ